

O'QUVCHI YOSHLARDA KIREATIV VA TAHLILY DUNYOQARASHNI SHAKILLANTIRISHDA «AQLIY HUJUM» METODINI O'RNI

Muqumov Maxmarayim Quvvatovich

Urgut tumaniga qarashli 63-umumta'lim maktabi

Boshlang'ich sinf (Birinchi toifali) o'qituvchisi

Annotatsiya: ushbu maqolaning mazmun mohiyati quyidagicha, ta'lim sifatini oshirishda pedagog tomonidan yangicha g'oya, metodlarning dars jarayonida qo'llanilishi, o'quvchilarni darsga qiziqtirishda samarali usullar va mashg'ulotlarni qo'llashda zarur tavsiyalar, boshlang'ich sinf o'quvchilarini darslarida zamonaviy metodlardan foydalanish. Bugungi tezkor davrning o'tkir quroliga aylanib qolgan internetning ijobiy hamda salbiy ta'sir etishi atroflicha tahlil etilgan.

Kalit so'z: raqamli texnologiya, onlayn, istemol, masofaviy ta'lim, Aqliy» hujum, zamonaviy metod, mutolaa.

Bugungi kunda tez suratlar bilan o'zgarib borayotgan shiddatli zamonda yashamoqdamiz. Bugungi tezkor davrning o'tkir quroliga aylanib qolgan internet jamiyatning turli soxa va tarmoqlariga ijobiy xamda salbiy ta'sir etmoqda. Internet tarmogidan foydalanuvchilar soni kun sayin o'sib bormoqda. Bu tarmoqning asosiy iste'molchilari yoshlarni tashkil etishi kupchilikni xavotirga solmoqda. Davlatimizga amalga oshirilayotgan isloxlarning bayon maksadi insonlarga kafolatlangan turmush tarzini yaratishdan iborat.

Biz oldimizga kanchalik ulug' va buyuk maqsadlarni qo'yib bunga erishish yo'lida maqsadli faoliyat yuritmoqdamiz. Axborotni tarqatish, qabul qilish, qayta ishlash va uni uzatish jarayoni hamda turli xil axborotlarni insonning ongi va qalbida sinovdan o'tkazilishi esa insonning ongi va qalbi axborotlarning kurash maydoniga aylanib qolmoqda. Biz ana shunday vaziyatda bugungi kunda axborotlarni ko'proq istemol qiluvchilar o'rtasida axborot bilan ishlash madaniyatini rivojlantirish asosiy muammolarimizdan biri hisoblanadi.

Har bir ijtimoiy hodisaning ijobiy va salbiy tomoni bo'lgani singari, globallasuv jarayoni ham bundan mustasno emas.¹ Albatta bu hodisaning ijobiy tomoni shundaki bugungi kunda insonlar turli xil yangi axborotlar bilan tanishish imkoniyatini osonlashtirib, davlatlar va insonlar o'rtasidagi ijtimoiy integratsiyani vujudga keltirishi bilan izohlanadi.

Bu hodisaning salbiy tomoni shundaki insonlarni ikkilantiruvchi soxta axorotlar va norasmiy saytlari sonini kun sayin ortib borishidir.

¹ I.A.Karimov Yuksak ma'naviyat va yengilmas kuch. T. Ma'naviyat, 2016.-111- b

Anashunday maksadli faoliyatimizdan biriga aylanib kolgan yosh avlod tarbiyasi borasida bulgan ishlar xar doim yosh mustakil Uzbekiston davlat siyosatining diqqat markazida bulishi bu borada kilinayotgan ishlarni uz vaktida paysalga solmasdan, tizimli ravishda tashkil etishimizda jaxon tajribasidan kelib chikib ukuvchi yoshlarga talim muasasalarida interfaol metodlar yordamida dars mashgulotlarini tashkil etishimiz ayni muddaodir. Bizning maksadimiz «Yoshlarimizni xar soxada yangicha fikrlaydigan uz kuchi va imkoniyatlariga tayanib ish tutadigan mustakil erkin yosh avlodni tarbiya kilishga karatilgandir».

Anashunday barkamol avlodni voyaga etkazish uchun bugungi kunda jamiyatni turli soxalarida mexnat qilayotgan keng jamaotchilik xamda ta’lim muassasalarida yosh avlod tarbiyasi yulida mexnat qilayotgan pedagog kadrlarni kundalik faoliyat mezoniga aylantira olsak yillar utib uzining samarasini berishi tabiiy. Biz shunday natijalarga erishishimiz uchun kuyidagi vazifalarni bajarishimiz shart.

1. O’quvchi yoshlarni tarbiyalash har qaysi ish-faoliyatimizdan ustun qo’yishga erisha olishimiz lozim.

2. Biz yashayotgan davr axborot davri hisoblanib bu davrda ma’lumotlarni kupligi va xilma xilligi va ma’lumotlarni birlamchidan ikkilamchi ma’lumotlarni ko’payishini hisobga olishimiz lozim.

O’quvchilarimizni shiddatli va tezkor bir davrda keng fikrlaydigan xar bir ishni bajarishda mushoxadali bulib ish tutishlari uchun o’quvchilarda xam taxliliy xam tankidiy fikrlash qobiliyatini ustirishimiz kerak.

Biroq internet odamlardagi muammolarni bartaraf etmaydi, bir muddat unitishga yordam beradi, xolos. Qo’shimchasiga shaxs ijtimoiy hayotdan uzulib undagi ma’suliyat, o’zlikni anglash, boshqalarga g’amxo’rlik qilish kabi xususiyatlar rivojlanishdan to’xtaydi.²

Biz usha muammolarni yechishda ukuvchi psixalogiyasiga To’g’ri keladigan metodlardan biri «Aqliy» hujum metodi xisoblanadi. Bu metod ukuvchilarga muammolarning echishning kirra va ustunlarini urganishga yordam beradi.

Aqliy hujum metodining afzal taraflari shundaki bunda

1-O’quvchilarga muammoli savol beriladi. u ta’lim oluvchilarda turli-xil g’oyalarning shakllanishiga olib keladi.

2-Fikr va g’oyalar eshitiladi va jamlab boriladi unda bunda birorta o’quvchi chetda qolmaydi.

3-Fikr va g’oyalar guruhlanadi, bu esa ta’lim oluvchilarda mavzuga qiziqish uyg’otadi, hamda o’quvchilar tomonidan bildirilgan aniq fikr va g’oya tanlab olinadi.

² ziyonet.uz

Xulosa qilib aytganda bugungi kunda ta’lim muassalarida ta’lim tarbiya beruvchi pedogog xodimlar yangi o’tiladigan mavzuni o’quvchilarga tushunarli, o’quvchi tili bilan aytganda sodda qilib o’tishda yangi dars mavzusiga yuzaki qarash bilan tashkil etishlari oqibatida o’quvchilarda nutq madaniyatining pastligi, o’zini fikrini erkin ayta olmaslik, ta’lim beruvchi tomonidan savolni to’g’ri qo’ya bilmaslik, kabi salbiy holatlarni uchrab turushi natijasida o’quvchilarda bir yoqlamali dunyoqarash shakllanishiga olib kelmoqda. Bugungi kunda har bir o’quvchini erkin fikr qilishga, Mamlakatimizda sodir bo’layotgan voqea hodisalarga nisbatan to’g’ri munosabatni shakllantirishimiz uchun biz o’quvchilar ya’nada ko’proq dars jaroyonlarini no’ananaviy dars metodlaridan foydalanib o’tishimizni talab etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro’yxati:

1. I.A.Karimov Yuksak ma’naviyat va yengilmas kuch. T. Ma’naviyat, 2016.-111- b
2. ziyonet.uz